

Aleksis K – Sunnuntai-Kaleva

Seuraamuksia

Jo muutamia vuosia on herättänyt lievää ihmetystä, että miksi Suomen vankiloiden asioita ei enää hoida vankeinhoitolaitos, vaan rikosseuraamusvirasto. Syy alkaa pikku hiljaa selvitä. Vankeja ei ole tarkoitus varsinaisesti hoitaa, vaan heille jaellaan rikoksista seuraamuksia, joten niihin pitää virastossakin keskittyä.

Mitä sitten ovat rikosseuraamukset? Niitä on monia, kuten tietävät myös sellaiset kansalaiset, jotka eivät ole rikoksiin syyllistyneet. Yleensä julkisuudessa puhutaan lähinnä vain rangaistuksista, kuten sakoista, vankeudesta, mestaamisesta ja teilaamisesta, mutta rikoksella voi olla myös muunlaisia seuraamuksia. Ei kai tuota vankeinhoidon nimeäkään olisi muuten tarvinnut vaihtaa.

Varmaan yksi toivotuimmista seuraamuksista – joka useissa tapauksissa toteutuukin – on rikastuminen. Siihen voi johtaa moni erilainen rikos, alkaen näpistyksistä ja kioskimurroista ja päätyen rikkaan isotädin murhaan perinnön takia. Poliisivoimien kulloisestakin riittävydestä, sattumasta ja onnesta riippuu se, kuinka pitkään tällainen rikastuminen kestää. Jotkut voivat nauttia siitä loppuikänsä, jotkut toiset taas saavat elinkautisen – mikä ei tässä tapauksessa tarkoita samaa asiaa, vaan tuomiota.

Pitkään on jo kuitenkin tiedetty, ettei ”elinkautinen” oikeasti ole nimensä mukainen. Ainakaan Suomessa se ei kestä suinkaan ihmisen koko elinikää, ellei sitten tuomittu omin nokkinensa kuole rangaistusta kärsiessään. Seuraamusvirasto ei siihen pakota, vaan päästää elinkautisen vapaalle jalalle yleensä huomattavasti ennen elinkauden päättymistä. Vikkelimmät konnat ehtivät kärsiä pari kolmekin elinkautista elämänsä aikana, mutta ulkomailla pannaan kirkkaasti paremmaksi. Guatemalassa tuomittiin tällä viikolla neljä roistoa yhteensä 6000 vuodeksi vankeuteen. Siitä tulee keskimäärin 1500 vuotta pedroa päälle, mutta kenties joku murhamiehistä saattaa päästä ehdonalaiseen jo vuoden 3025 paikkeilla, jos käyttäytyy siihen saakka mallikelpoisesti.

Viime päivät ovat osoittaneet, ettei rikosseuraamus välttämättä ole nykyaikana enää vankila ollenkaan. Sieltä saattaa pistäytyä muurien ulkopuolelle joko kiipeämällä niiden yli tai poistumalla muuten vain. Myös tämä voidaan tulkita rikosseuraamukseksi, sillä rikoksestahan pakokin seuraa. Kukapa voisi paeta vankilasta, ellei olisi sinne ensin joutunut. Ja kukapa joutuisi vankilaan, ellei olisi ensin tehnyt rikosta.

Kun rikoksista on tarjolla näin monenlaisia seuraamuksia, on helppo ymmärtää, etteivät poliisitkaan voi suosia niistä yhtä toisten kustannuksella. Vankilassa istuminen on vaihtoehto vaihtoehtojen joukossa, ja jos elinkautisvanki ottaa ritolat, se on hänen valintansa rikosseuraamukseksi. Kun poliisin ei tarvitse sännätä erikseen jokaisen karkulaisen perään, vaan heitä poimitaan talteen sitä mukaa kuin eteen osuvat, virkavallalla säästyy runsaasti voimavaroja muihin tehtäviin, kuten kännykän käytön tarkkailuun ja tupakoinnin valvontaan.

Artikkelin lähde Kaleva